

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

<p>SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA REGISTRE GENERAL</p> <p>19/06/2013</p> <p>EIXIDA NÚM. 36493 .....</p>

RTVV - Ràdio Televisió Valenciana
Sr. Director
Polígon d'Accés a Ademús s/n
BURJASSOT - 46100 (València)

=====
Ref. queixa núm. 1304268
=====

Sr. director,

Vam rebre en esta institució un escrit de queixa signat pel (...), que va estar registrat amb el número indicat més amunt.

Substancialment exposava els fets i les consideracions següents:

- “Que el passat 19 de febrer, després de quasi vint-i-quatre anys de prestar els seus serveis professionals com a periodista-redactor, va ser acomiadat de Televisió Autònoma Valenciana, SA (Canal 9), en haver-lo inclòs l'empresa en l'expedient de regulació d'ocupació (ERO) que està duent a terme.
- Que, amb independència de la seua disconformitat sobre esta decisió i que es resoldrà judicialment, demana la intervenció d'esta institució per denunciar l'exclusió del valencià per part de la televisió autonòmica, ja que tota la documentació corresponent al seu acomiadament, excepte la liquidació econòmica, estava redactada exclusivament en castellà, i “així ho vaig fer veure al personal administratiu que m'atenia”, i va sol·licitar que li lliuraren l'esmentada documentació en valencià.
- Que la resposta que va obtenir va ser que no hi havia versió en valencià i, davant la seua insistència a esperar fins que els esmentats documents foren traduïts, l'administrativa que el va atendre va telefonar la subdirectora de Recursos Humans de RTVV, la (...), qui, efectivament, li va ratificar que la documentació s'havia elaborat només en castellà “idioma oficial a la Comunitat Valenciana i que si em negava a firmar la recepció de la carta d'acomiadament ho farien dos testimonis per mi; que ja traduirien els documents i que els enviarien al meu domicili”.

- Que malgrat el temps transcorregut no ha rebut la documentació del seu acomiadament en valencià.
- Que el (...), membre del Comité d'Empresa de RTVV, va ser testimoni d'estos fets.
- Que considera tot el que ha estat relacionat un incompliment de l'article 7.1 de la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, que assenyala el valencià com a llengua pròpia de la Comunitat Valenciana i també de la Generalitat i de la seua Administració Pública, de l'Administració local i d'altres corporacions i institucions públiques dependents d'aquelles”, per la qual cosa “en este sentit, no hi ha cap dubte sobre la pertinença de RTVV a l'Administració pública valenciana”, i, en conseqüència, els seus drets lingüístics han estat vulnerats”.

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va ser admesa, i li'n vam donar trasllat de conformitat amb el que determina l'article 18.1 de la llei esmentada a RTVV, a fi de contrastar les al·legacions formulades per la persona interessada, i per demanar que ens remetera informació suficient sobre la realitat d'aquelles i de la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit.

La comunicació rebuda del grup RTVV contenia la informació següent:

- “1. Que entenem aquesta queixa atés el criteri del doble oficialitat lingüística vigent a la Comunitat Valenciana, d'acord amb un ordenament lingüístic que prové de l'art. 3 de la Constitució espanyola i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana.
2. Que els ciutadans de la Comunitat Valenciana tenen el dret, d'acord amb aquesta legislació, a demanar que l'administració pública els atenga en les llengües oficials en el territori valencià.
3. Que, més enllà de l'ordenament jurídic superior de referència, la Generalitat Valenciana ha desplegat un marc normatiu per a regular, justament, els usos de les dues llengües oficials i, especialment, per a protegir l'ús del valencià, llengua històricament desfavorida respecte al castellà en el seu propi territori.
4. En aquest sentit, i tal com vosté en deu ser bon coneixedor, des de la seua creació l'any 1989, en matèria lingüística, el grup RTVV segueix allò que s'estableix en l'Estatut de Autonomia de la Comunitat Valenciana, en la Llei d'ús i ensenyament del valencià i, com és natural, en la Llei de creació de RTVV pel que fa a la normalització lingüística i la promoció del valencià.
5. D'altra banda, i d'acord amb aquesta mateixa legislació, tots els ciutadans de l'Estat espanyol i, en conseqüència, de la Comunitat Valenciana, tenen l'obligació constitucional de conèixer el castellà, llengua oficial a tot l'Estat. Per tant, entenem que la documentació oficial d'una empresa pública pot estar redactada en qualsevol de les dues llengües oficials, sense que l'esmentat ciutadà puga adduir-ne desconeixement.

EN CONCLUSIÓ:

Des del nostre punt de vista, RTVV ha complit amb la legislació en matèria lingüística vigent, d'acord amb el criteri de doble oficialitat lingüística vigent a la Comunitat Valenciana. Això no obstant, RTVV, en la mesura de les seues possibilitats i els seus recursos humans, intentarà, en els pròxims dies, satisfer la demanda individual del ciutadà (...)"

La comunicació rebuda va ser posada de manifest a l'interessat, a fi que formulara les al·legacions que considerara convenients, i així ho va fer en el sentit següent:

"(...) pel que fa al fons, sembla que l'exdirector general de RTVV coneix molt bé la Constitució espanyola però ignora totalment l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana i la Llei d'ús i ensenyament del valencià. Fet que no deixa de sorprendre en un càrrec de rang tan alt com el que exercia el senyor Reig.

Serà necessari, doncs, recordar a RTVV que complir les lleis no té caràcter optatiu, que l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana és una llei orgànica aprovada per les Corts Valencianes –però també per les Corts Generals- que en el seu preàmbul deixa clar que es defineix la llengua valenciana com a pròpia de la Comunitat Valenciana [...]. Concepte que expressa de manera rotunda l'article 6 en dir que la llengua pròpia de la Comunitat Valenciana és el valencià (art. 6.1); que ningú no podrà ser discriminat per raó de la seua llengua (art. 6.4); que s'atorgarà especial protecció i respecte a la recuperació del valencià (art. 6.5) i que la llei establirà els criteris d'aplicació de la llengua pròpia en l'Administració i l'ensenyament (art. 6.6). Però a més, l'article 9.2 assenjala que així mateix, els ciutadans valencians tindran dret a dirigir-se a l'Administració de la Comunitat Valenciana en qualsevol de les seues dues llengües oficials i a rebre resposta en la mateixa llengua utilitzada.

Serà necessari, doncs, recordar-li també els articles 7, 27, 28 i 29 de la Llei 4/1983 d'ús i ensenyament del valencià, que determinen que el valencià és la llengua pròpia de la Generalitat i de la seua Administració pública i estableixen l'obligatorietat de fomentar l'ús del valencià i de propiciar l'ensenyament als funcionaris i empleats públics.

Sembla mentida que, malgrat haver passat 30 anys des de l'aprovació de la Llei d'ús i ensenyament del valencià, les iniciatives de la mateixa Administració, com ara el Pla de foment del coneixement i de l'ús del valencià a l'Administració de la Generalitat, i les desenes de recomanacions del Síndic de Greuges, encara s'hagen de plantejar queixes com esta que presente. Resulta evident que el Grup RTVV és conscient que incompleix la llei i bona prova d'això és que la resposta al Síndic la fa en valencià i no en castellà encara que, pel mateix raonament utilitzat, el Síndic també té l'obligació de conèixer-lo.

Per tant, la resposta del senyor Reig de la Rocha, en nom del Grup RTVV, no modifica gens ni miqueta la meua queixa perquè el Grup RTVV disposa de qualificats assessors lingüístics, capaços de traduir qualsevol escrit, i perquè l'exercici del meus drets –i els de la resta de companys i companyes despatxats que, com jo, han sol·licitat la documentació dels seus acomiadaments en valencià- no pot estar supeditat a la voluntat arbitrària de cap càrrec ni de cap institució".

El nucli central de la queixa que ens ocupa està determinat per l'exigència del seu promotor que la documentació corresponent al seu acomiadament de la Televisió Autònoma Valenciana (Canal 9), en haver estat inclòs en l'ERO dut a terme per este organisme, li fóra enviada en valencià, una petició que va fer verbalment i en presència de testimonis "davant el personal administratiu que m'atenia".

En conseqüència, i una vegada conclosa la tramitació ordinària de la queixa, passem a resoldre l'expedient amb les dades que hi consten, per la qual cosa li demanem que considere els arguments que li exposem seguidament, i que constitueixen els fonaments de la Resolució amb què concloem.

Com vosté sap, la Generalitat Valenciana, tot complint el manament estatutari contingut en l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, va promulgar la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, el preàmbul de la qual assenyala la necessitat de recuperar l'ús social i oficial del valencià.

Esta Llei va significar, d'una banda, el compromís de la Generalitat Valenciana de defensar el patrimoni cultural de la nostra Comunitat Valenciana, i, especialment, la recuperació del valencià, definit com "llengua històrica i pròpia del nostre poble"; i, d'una altra banda, superar la relació de desigualtat existent entre ambdues llengües cooficials de la nostra Comunitat, el valencià i el castellà.

La cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució espanyola, que reconeix com a llengua oficial d'una determinada comunitat autònoma, no solament l'idioma castellà sinó també el propi d'eixa comunitat autònoma, va modificar notablement l'ús, tant privat com oficial, de les diverses llengües en el territori de l'Estat espanyol; és per això que les comunitats autònomes amb idioma cooficial propi han legislat en la matèria, mitjançant lleis denominades de normalització lingüística, a fi de fomentar l'ús de la llengua cooficial (especialment en aquells àmbits oficials: administració pública, educació, mitjans de comunicació, etc.) amb l'objectiu que esta assolisca quotes similars a aquelles que corresponen al castellà com a idioma oficial en tot el territori de l'Estat.

Esta necessitat de potenciar la presència lingüística del valencià en l'àmbit de la nostra Comunitat i, especialment, en la vida social i oficial dels valencians, determina que el Govern valencià es trobe autoritzat per a dissenyar polítiques directament encaminades a fomentar l'ús del valencià, per això la posada en pràctica d'estratègies normalitzadores, qualificables com el normal desenvolupament de les previsions contingudes en la Constitució espanyola, que considera la riquesa de les distintes modalitats lingüístiques d'Espanya un patrimoni cultural objecte d'especial respecte i protecció, i en l'Estatut d'autonomia i la Llei d'ús i ensenyament del valencià, per la qual cosa l'Administració pública valenciana està obligada a garantir la normalització lingüística.

En particular, este dret a la no-discriminació per motius lingüístics apareix expressament consagrat en el paràgraf tercer de l'article 6.4 del nostre Estatut d'autonomia ("ningú no podrà ser discriminat per raó de la seua llengua").

Per la seua banda, i en l'àmbit de les relacions oficials, este principi general de no-discriminació es concreta en l'article 11 de la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, en el dret que assistix cada ciutadà a triar, en les actuacions iniciades a instància de part, la llengua en què volen que l'Administració els comuniqui aquells aspectes que els interessin, i en les actuacions iniciades d'ofici, en el dret a indicar la llengua en què volen que l'Administració es comuniqui amb ells, siga quina siga la llengua en la qual esta haguera estat iniciada. Amb tot això, a més a més, es reitera el mandat contingut, a escala estatal, en l'article 36 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, sobre la llengua que cal emprar en la tramitació dels procediments administratius.

Partint d'estos fonaments legals, resulta evident el dret que assistix el promotor de la queixa a sol·licitar que les comunicacions practicades per l'administració siguen portades a terme en la llengua sol·licitada (en este cas, el valencià). Des d'este punt de vista, la realització de comunicacions exclusivament en castellà, portades a terme una vegada que l'administrat ha manifestat la seua voluntat que estes comunicacions es practicaren en valencià, constituïx una limitació del dret reconegut als ciutadans i, per tant, una extralimitació no justificada en el disseny de les polítiques de normalització.

En efecte, el disseny de polítiques de normalització lingüística, autoritzades i plenament legals d'acord amb la normativa vigent, atesa la necessitat existent de recuperar el patrimoni lingüístic dels valencians de la situació de desigualtat en la qual es troba immers davant el castellà, troba com a límit lògic els drets reconeguts constitucionalment, estatutàriament i legalment als ciutadans d'esta comunitat. En definitiva, la normalització lingüística no pot aconseguir-se ni s'ha de fer sobre la base de la infracció de les disposicions vigents.

Per tot això, l'Administració pública ha de trobar, a l'hora d'elaborar les necessàries polítiques de normalització lingüística, el punt de just equilibri entre les necessitats de fomentar i potenciar l'ús social i oficial del valencià, i retornar-lo a una situació d'igualtat amb el castellà, i els drets lingüístics reconeguts a tots els valencians, siga quina siga la seua realitat idiomàtica. Un punt d'equilibri que, la majoria de vegades, es trobarà en la remissió de documents bilingües, fins i tot amb preferència (a través de la seua ubicació en primer lloc, lletra més gran o negreta) del valencià, amb la finalitat d'assolir els objectius de normalització.

De conformitat amb tot el que hem dit més amunt, i amb l'art. 29 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, **SUGGERIM al grup RTVV** que, en casos com el que ens ocupa, adopte totes les mesures que siguen necessàries per a garantir, en tot cas, el respecte dels drets lingüístics dels valencians, de conformitat amb la cooficialitat lingüística instaurada a la Comunitat Valenciana, de manera que ningú no puga ser discriminat per raó de l'opció triada (valencià o castellà), i, concretament, que remeta al (...) la documentació relativa al seu acomiadament, després de la regulació d'ocupació duta a terme en RTVV, en la llengua que ell ha triat, és a dir, en valencià.

Així mateix, d'acord amb la normativa citada, li agraïm que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste si accepta el suggeriment que fem o, si s'escau, les raons que considere per a no acceptar-lo.

En transcórrer el termini d'una setmana, al qual es fa referència en el paràgraf anterior, esta resolució serà inclosa en la pàgina web de la institució.

Atentament,

José Cholbi Diego
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana